

HOZIRGI DAVRDA AYOLLAR USTKI KIYIM MODELLARINI YARATISH*Farg'ona ICHSHUI kasb-hunar maktabi**Ta'lim ustasi***Madatova Feruza**

Annottatsiya: *Trikotaj gazlamalardan ayollar uchun yangi model ust kiyimlar loyihasini ishlash haqida ma'lumotlar berilgan.*

Kalit so'zlar: *trikotaj gazlama, futer, , model, analiz, trikotaj, kombinatsiya, hom-ashyo, model, mustahkamlik, muntazam usul, bichuvchi usul, furniture*

Trikotaj gazlamalardan ayollar uchun yangi model ust kiyimlar loyihasini ishlashda birinchi navbatda, yangi model ust kiyimlar loyihasini ishlash uchun tushunchalarni va inspiratsiyani to'plash. Bu, modaning so'nggi tendensiyalariga, ranglar va materiallarga e'tibor berishni o'z ichiga oladi

Dizaynning yaratilishida lozim bo'lsa, loyiha uchun dizaynning asosiy konseptini yaratishga boshlang. Ust kiyimning shakli, uzunligi, kollari, yubkasining shakli va boshqa tafsilotlar haqida o'ylashni boshlang.

Material tanlashda trikotaj gazlamalardan ust kiyimlar uchun eng qulay va modda materiallarni tanlash. Misol uchun, pamuk, poliester yoki akril materiallari foydalanish mumkin.

Dizaynning prototipini yaratish uchun qog'ozda yoki kompyuterda chizma tuzing. Bu sizga ust kiyimning ko'rinishini va tafsilotlarini ko'rsatadi.

Prototipni to'g'ri o'lchovlarga o'tkazing va uni o'zlashtiring. Bu sizga yangi model ust kiyimning ma'lum bir kishiga mos keluvchi shaklini aniqlashga yordam beradi.

Hozirda mamlakatimizda yangi zamonaviy texnika-texnologiyalari kirib kelayotgan bo'lsada, aksariyat tarmoq korxonalarida eski texnologiyalar mavjuttur. Buning asosiy sabablaridan biri o'rnatishda yengil sanoat rivojiga yetarlicha diqqat e'tibor berilmaganligidir. Endilikda zamonaviy texnika- texnologiyalarga asoslangan qo'shma korxonalari barpo etib, mavjud muammolar hal ettirilmoqda. Trikotaj mahsulotlari uchun texnologik zanjirining uch turi mavjud bo'lib, ular quyidagilar:

Yarim muntazam usul;

Muntazam usul;

Bichuvchi usul.

Yarim muntazam usul. Bunda mahsulot deyarli tayyor holatda bo'lib, faqatgina ayrim qisimlarni birlashtirish natijasida tayyor mahsulot hosil bo'ladi. Bu jarayonda asosiy ishni to'quv mashinasi bajaradi. Qolgan ishni esa tikuv bo'limida birlashtirish hisobiga olib boriladi. Muntazam uslub. Bu uslubda mahsulotimiz tayyor holatda bo'lib, hech qanday boshqa ishlar amalga oshiradi.

Trikotaj gazlamalar, ayollar uchun ustkiyimlarda o'zgaruvchanlik va yaratishda mashhur bo'lgan materiallardan biridir. Yangi trikotaj gazlamalardan ayollar ustkiyimlarini yaratish uchun quyidagi usullarni ko'rish mumkin:

1. O‘zbek milliy liboslari bilan bog‘liq rasmi bezaklar va rasmi bezaklar va ornamentalarni trikotaj gazlamalarga qo‘llashingiz mumkin. Misol uchun, o‘zbek bezaklari va susmalari bilan bezalangan trikotaj gazlama kurtka, paltar yoki kofta yarating.

2. Ranglarni va dizaynlarni joriy qilish: Trikotaj gazlamalardan ayollar ustkiyimlarini yaratishda ranglar va dizaynlar juda muhimdir. O‘zingizning yaratishni istagan ranglarni tanlang va ularni trikotaj gazlamalarni qo‘llagan ustkiyimlaringizga joriy qiling. Pastel tonlarida yumshoq va sog‘inchli ranglarning yaninda, to‘q va tez ranglar ham qizlar uchun atraktiv ko‘rinish yaratish uchun qo‘llanish mumkin.

3. Keng dizayn variantlaridan foydalanish: Trikotaj gazlamalardan foydalanib ayollar ustkiyimlarini yaratishda keng dizayn variantlaridan foydalanishingiz mumkin. Klasik yakkali paltarlar, pastga tushirilgan koftalar, kamzul va jiletlar, sportiv stilidagi jomashovlar yoki shik turlari kabi turli turdagi ustkiyim modellarini trikotaj gazlamalardan yaratishingiz mumkin.

4. Trikotaj gazlamalarni yangi ayollar ustkiyimlarida qo‘llashda, qulay va katta tarkibiy materiallardan foydalanish juda muhimdir. Misol uchun, trikotaj gazlamalarga elastik, kadife, pamuk va poliester kabi materiallardan qo‘shimcha tarkibiy materiallar qo‘shishingiz mumkin. Bu materiallar ustkiyimlarga komfort, ko‘ngillilik va modifikatsiya imkoniyatini beradi.

5. Trikotaj gazlamalardan ayollar ustkiyimlarini yaratishda detallarga e’tibor bering. Kepka, zangori, kamon, shovqin, pug‘cha, kamar poyabzali va boshqa detallar ustkiyimga zarafat kiritish uchun ideal bo‘ladi. Bu detallarni yanada bezatish va rasmi bezaklar bilan ajratish mumkin.

Hozirgi davrda tanlangan model uchun eng maqbul gazlama bu «futer» trikotajidir. Ushbu «Futer» trikotaj to‘qimasi kiyimning uslubiga ham, yosh darajasi va vazifasi jihatdan ham to‘g‘ri keladi. Tanlangan trikotaj to‘qimasi tola tarkibini 100% paxta tolasi tashkil etganligi sababli, uning havo o‘tkazuvchanlik ko‘rsatkichi ancha yuqori. Trikotaj matolarining afzalligi ularning mayinligi, ishqalanishga chidamliligi va yuqori qayishqoqligidadir. Trikotaj matolardan tikilgan kiyimni kiyib yurish qulay, odam butun badanini siqmaydi, bu esa bolalar kiyimlari uchun eng muhim ko‘rsatkichlardan biri hisoblanadi. Ularning burmabopligi, g‘ijimlanmasligi, havo o‘tkazuvchanligi va gigienik xususiyatlari juda yaxshi.

Zamonaviy kiyim modellashtirish amaliyotida barcha yoshdagi iste’molchilarning o‘lcham va to‘lalik guruhlariga mo‘ljallangan bir necha yetakchi siluetlar qabul qilingan. Bulardan:

- to‘g‘ri;
- yopishgan;

• nimyopishgan turlari ko‘p yillar mobaynida moda o‘zgarishlariga qaramay asosiy klassik siluetlarga aylangan. Siluet frantsuzcha «silhouette» - so‘zidan kelib chiqqan bo‘lib, predmetning tekislikka tushgan kontur chiziqlarini anglatadi. Ayrim davrlarda etagi kengaygan yoki toraygan trapetsiyasimon siluet ham modadan o‘rin egallagan.

1-рasm. Trikotaj gazlamadan ayollar ustkiyim model namunalari

Yangi trikotaj gazlamalardan ayollar ustkiyimlarini yaratishda sizning tasavvuringiz va ijodiylik bilan chekishishga o'z imkoniyatingizni qo'llashingiz mumkin. Beqiyos usullar bilan yaratilgan ayollar ustkiyimlari, o'zingizning shaxsingiz va modaga loyiqligizni ifodalaydi. Boshqalar uchun mavjud bo'lmagan original, moda va zarafatli yangi modelni yaratishda ijodiylik va sozlovlilikni ko'rsatishingiz mumkin.

Xulosa qilib aytganda, bugungi kunga kelib, albatta ayollar ko'ylagi juda o'zgarib ketgan bo'lsa ham shakli va bichimi saqlanib qolgan bo'lib amalda ishlatilib kelinmoqda. Ayollarning milliy ko'ylagi milliy mansublik simvoli bo'lgani uchun emas, balki, asosan xalq kostyumida iqlim xususiyatlariga, tevarak atrofidagi tabiatga va turmush tarziga to'g'ri keladigan ratsional shakllar bir necha asrlardan beri saralanib kelgani uchun saqlanib qoldi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. X.H.Komilova, N.K.Hamrayeva. Tikuv buyumlarini konstruksiyalash. T, 2011 y.
- 2.I.N. Litvinova, YA.A.Shaxova. Ayollar ustkiyimini tikish. Toshkent. «O'zbekiston» 1997 y.
3. M.K.Rasulova. Tikuv buyumlari texnologiyasi. O'quv qo'llanma. Toshkent. "Adabiyot uchqunlari". 2018 y.
4. M.SH.Jabborova. Tikuvchilik texnologiyasi. Toshkent. O'zbekiston. 1994 y.
5. Sh.G.Madjidova, M.K.Rasulova. Texnologik jarayonlarni loyihalash. T, 2012 y.
6. M.K.Rasulova, B.G.Isroilova, M.A.Asadullayeva. Kiyim ishlab chiqarish texnologiyasi. O'quv qo'llanma. T, 2014 y.
7. Xasanov, A. (2023). ETYMOLOGICAL ANALYSIS OF SPECIAL TERMS. МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЯЗЫКА, ОБРАЗОВАНИЯ, ПЕРЕВОДА, 4(3).
8. ўғли Ҳасанов, А. И. (2023, January). С. АЙНИЙНИНГ "СУДХЎРНИНГ ЎЛИМИ" ҚИССАСИДА ҚЎЛЛАНГАН АРАБЧА ТЕРМИНЛАРНИНГ СЕМАНТИК-СТРУКТУР ТАҲЛИЛИ. In INTERNATIONAL CONFERENCES (Vol. 1, No. 2, pp. 32-37)..
9. Hasanov, A. (2023). STUDY OF FIELD TERMS IN WORLD TERMINOLOGY. Science and innovation, 2(C12), 151-155
10. Isaevich, H. A. (2022). STUDYING THE NOTION OF TERM IN THE UZBEK AND WORLD LINGUISTICS. British View, 7(4)..

11. Hasanov, A. I. (2022). ANALYSIS OF ECONOMIC AND BANKING TERMS USED IN THE EPIC "DEATH OF A USURER". МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЯЗЫКА, ОБРАЗОВАНИЯ, ПЕРЕВОДА, 3(3).

12. Isa o'g'li, H. A. (2022). SADRIDDIN AYNIYNING "SUDXO'RNING O'LIMI" ASARIDA QO'LLANGAN IJTIMOYIY TERMINLARNING SEMANTIK TAHLILI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 3(8), 5-9.

13. Ahmad, X. (2022). SADRIDDIN AYNIYNING "SUDXO'RNING O'LIMI" ASARIDA QO'LLANGAN DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMIGA OID TERMINLARNING PRAGMATIK TAHLILI. Science and innovation, 1(Special Issue 2), 574-576.

14. Ahmad, H. (2022). XARAKTERNI TASVIRLASHDA DIOLOG VA MONOLOG. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 858-861.

15. Isa o'g'li, X. A. (2021). RUHIYAT TASVIRIDA PEYZAJNING O'RNI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 2(5), 98-105..

16. Xolboboyevich, X. J. (2022). Using Innovation and Technology to Accelerate Progress in Education. American Journal of Social and Humanitarian Research, 3(10), 113-116.

17. Hayitov, J. (2022). TEXNOLOGIYA FANI O'QITUVCHILARIDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISHNING BA'ZI JIHATLARI. Физико-технологического образование, (3).

18. Hayitov, J. (2022). BO'LAJAK TEXNOLOGIYA FANI O'QITUVCHILARINI KREATIVLIGINI SHAKLLANTIRISH TEXNALOGIYASI. Физико-технологического образование, (3).

19. Xolboboyevich, H. J. (2022). Future Technology Creativity of Teachers Some Aspects of Development. Eurasian Journal of Engineering and Technology, 4, 55-58.

20. KHOLBOBOYEVICH, H. J. (2022, February). SCIENTIFIC AND THEORETICAL FUNDAMENTALS OF DEVELOPING THE CREATIVE QUALITIES OF TEACHERS OF FUTURE TECHNOLOGY. In Next Scientists Conferences (pp. 71-75).

21. Hayitov, J. (2023). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARNING RIVOJLANGANLIK DARAJASINI TASHXISLOVCHI METODLAR. Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры, 3(1 Part 2), 147-153.

22. Хўжаназаров, Ў. Э., Рўзимова, Х. К., Есимбетов, Р. М., Алламуратов, Б. Д., Бобокелдиева, Л. А., Наралиева, Н. М., & Халкузиева, М. А. (2022). Қашқадарё ҳавзасининг тоғолди яйловлари мониторинги ва экологик оптималлаштириш. Образование, 8(9), 10.

23. Хужаназаров, У. Э., Рўзимова, Х. К., Есимбетов, Р. М., Алламуратов, Б. Д., Бобокелдиева, Л. А., Наралиева, Н. М., & Халкузиева, М. А. (2022). ашқадарё ҳдвзасининг тоғолди яйловлари мониторинги ва экологик оптималлаштириш. Образование, 8(9), 10.

24. Есимбетов, Р., & Матрасулов, Г. (2022). РЕПРОДУКТИВНАЯ ДИНАМИКА БОЛЬШОЙ ПЕСЧАНКИ (RHOMBOMYS OPIMUS L.) В НУКУССКИХ ПЕСКАХ ПУСТЫНИ КЫЗЫЛКУМ. In НАУКА И ПРОСВЕЩЕНИЕ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ИННОВАЦИИ (pp. 14-16).

25. Yesimbetov, R. M., Asenov, G. A., Allamuratov, B. D., & Matrasulov, G. J. (2020). Long-term Dynamics of the Midday Gerbil (*Meriones meridianus* Pall) Population in the Portion of the Kyzylkum Desert in the Nukus Area. *International Journal of Scientific and Technology Research*, 9(3), 6213-6216.

26. Есимбетов, Р. М., & Асенов, Г. КАТТА ҚУМ СИЧҚОНИ (XENOPSYLLA NIRTIPES) БУРГАСИНИНГ МОНИТОРИНГ КУЗАТИШ ФЕНОЛОГИЯСИ. МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН КАРАКАЛПАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ БЕРДАХА ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ, 31.

27. Есимбетов, Р. М., & Асенов, Г. ҚИЗИЛҚУМНИНГ НУКУС ҚУМИ ХУДУДИДА ТУШКИ ҚУМСИЧҚОНИ (MERIONES MERIDIANUS) НИНГ ТАРҚАЛИШИ ВА СОН ДИНАМИКАСИ. МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН КАРАКАЛПАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ БЕРДАХА ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ, 29.

28. Hamidullo o'g'li, T. H. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. *Scientific Impulse*, 1(2), 535-537.

29. Xolboboyevich, X. J. (2023). O'QUVCHILARNI DARSDAN TASHQARI VAQTLARIDA KASB HUNARGA YO'NALTIRISH. *Innovations in Technology and Science Education*, 2(7), 1019-1025.

30. Hayitov, J. (2023). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARNING RIVOJLANGANLIK DARAJASINI TASHXISLOVCHI METODLAR. *Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры*, 3(1 Part 2), 147-153.

31. Hayitov, J. (2022). TALABALARDA KREATIVLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISHGA OID XORIJ TAJRIBASI. *Евразийский журнал академических исследований*, 2(13), 1463-1470.

32. Xolboboyevich, X. J. (2022). Using Innovation and Technology to Accelerate Progress in Education. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(10), 113-116.

33. Hayitov, J. (2022). TEXNOLOGIYA FANI O'QITUVCHILARIDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISHNING VA'ZI JHATLARI. *Физико-технологического образование*, (3).

34. Hayitov, J. (2022). BO'LAJAK TEXNOLOGIYA FANI O'QITUVCHILARINI KREATIVLIGINI SHAKLLANTIRISH TEXNALOGIYASI. *Физико-технологического образование*, (3).

35. Hamidullo o'g'li, T. H. (2023). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARI DAVRIDA CHATGPT VA HOZIRGI KUNDAGI O'RNI. *Scientific Impulse*, 2(16), 320-325.

36. Isa o'g'li, X. A. (2023). O'ZBEK TERMINOLOGIYASIDA SOHA TERMINLARINING O'RGANILISHI. *THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY*, 2(16), 118-120..

37. <https://nauchniyimpuls.ru/index.php/ni/article/download/12993/8981/8724>